

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Sžo/20/2016
Identifikačné číslo spisu: 6015200557
Dátum vydania rozhodnutia: 31.01.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Elena Kováčová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:6015200557.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Kováčovej a členov senátu JUDr. Kataríny Benczovej a JUDr. Jozefa Hargaša v právnej veci žalobcu: JUDr. J. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z., Z., právne zastúpený Advokátskou kanceláriou, GEREG & MESSINGEROVÁ, s.r.o., JUDr. Ján Gereg, Horná Strieborná 4, Banská Bystrica proti žalovanej: Slovenská advokátska komora, so sídlom Kolárska 4, Bratislava, IČO: 30 795 141, právne zastúpenej JUDr. Evou Bušovou, advokátkou so sídlom Advokátskej kancelárie, Tobručná 6, Bratislava o preskúmanie uznesenia žalovaného č. 73/1/2015 zo dňa 16. januára 2015, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 23S/75/2015-39 zo dňa 14. októbra 2015 takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 23S/75/2015-39 zo dňa 14. októbra 2015 p o t v r d z u j e.

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Banskej Bystrici s poukazom na druhú hlavu piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len ako „OSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti uznesenia žalovaného č. 73/1/2015 zo dňa 16. januára 2015, ktorým Predsedníctvo Slovenskej advokátskej komory (ďalej len „Predsedníctvo SAK“) na svojom zasadnutí dňa 16.01.2015 rozhodlo podľa § 71 ods. 1 písm. b) a § 63 ods. 2 v spojení s § 7 ods.1 písm. d) zákona č. 586/2003 Z. z. advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení účinnom v čase vydania napadnutého rozhodnutia (ďalej len „zákon č. 586/2003 Z. z.“ alebo „zákon o advokácii“), o vyčiarknutí zo zoznamu advokátskych koncipientov vedeného Slovenskou advokátskou komorou dôvodiac, že žalobca bol rozsudkom Okresného súdu v Lučenci zo dňa 19.12.2013 sp. zn. 22T/141/2013-174 uznaný za vinného za spáchanie prečinu krádeže podľa § 212 ods. 1 Trestného zákona č. 300/2005 Z. z. (ďalej len „Trestný zákon“), v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 2To/19/2014 zo dňa 06.03.2014, ktorý zrušil výrok o uložení trestu a o výške náhrady škody a uložil žalobcovi peňažný trest vo výške 500,- eur.

Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplývalo, že podľa § 7 ods. 1 písm. d) zákona o advokácii komora vyčiarkne zo zoznamu advokátov toho, kto bol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin. Podľa § 63 ods.2 uvedeného zákona ustanovenia §§ 7,8, 10 a 28 platia primerane aj pre advokátskeho koncipienta. Podľa § 30 ods. 5 Organizačného poriadku sa ustanovenia ods. 1 až 3 primerane použijú na konanie vyčiarknutím zo zoznamu advokátskych koncipientov a na konanie o pozastavení výkonu činnosti advokátskeho koncipienta. U žalobcu boli splnené dôvody na vyčiarknutie zo zoznamu advokátskych koncipientov ustanovené zákonom o advokácii a predpismi komory. Proti rozhodnutiu žalovaného odvolanie nebolo prípustné.

Žalobca podal proti rozhodnutiu žalovaného žalobu, ktorá bola odôvodnená tým, že žalobca bol právoplatne odsúdený, avšak v konečnom dôsledku mu bol uložený peňažný trest 500,- eur, ktoré zaplatil, takže nastali účinky zahľadania odsúdenia v zmysle § 92 ods. 2 Trestného zákona. V zmysle ustanovenia § 32 písm. d) Trestného zákona, ak nastali také účinky, tak sa na páchatel'a hľadí, akoby nebol odsúdený.

Krajský súd dospel k záveru, že rozhodnutie žalovaného bolo vydané v súlade so zákonom a preto žalobu zamietol. Mal za to, že povinnosti advokáta vyplývajúce z výkonu povolania (vzťahujúce sa aj na advokátskeho koncipienta) sa neobmedzujú len na povinnosti upravené zákonom. S výkonom povolania advokáta sa nerozlučne spája aj škála etických povinností voči klientom a voči súdom a orgánom, pred ktorými advokát presadzuje záujmy svojho klienta alebo pred ktorými koná v jeho mene. Prísne podmienky na zápis do zoznamu advokátskych koncipientov sú ustanovené v § 62 ods. 1 zákona o advokácii, v ktorom okrem iného sa v čase zápisu vyžaduje, aby bol advokátsky koncipient bezúhonný. Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku poukázal na to, že správanie žalobcu zakladá v súvislosti s úmyselným trestným činom pochybnosti o tom, že bude čestne a svedomite plniť povinnosti advokáta.

Krajský súd ďalej v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že Slovenská advokátska komora mala v zmysle § 3 ods. 4 zákona o advokácii možnosť skúmať aj spoločenskú bezúhonnosť v prípade, že sa koncipient dopustí úmyselného trestného činu a aj v prípade zahľadania odsúdenia, resp. v prípade zákonnej požiadavky hľadiť na koncipienta, ako keby nebol za trestný čin odsúdený, nemusí prihliadať. Podľa názoru krajského súdu je nesporné, že žalobca bol odsúdený za prečin krádeže. Napriek tomu, že žalobcovi bol uložený peňažný trest vo výške 500,- eur a i napriek tomu, že tento peňažný trest zaplatil a v zmysle § 32 písm. d) Trestného zákona nastali účinky a na páchatel'a sa hľadí, akoby nebol odsúdený, sú tu veľké pochybnosti, či v budúcnosti žalobca čestne a svedomite plnil povinnosti advokáta, a to aj v prípade, keď sa na žalobcu hľadí ako na páchatel'a, ktorý nebol odsúdený.

Vychádzajúc z uvedených skutočností krajský súd dospel k záveru, že u žalovaného neboli zistené také porušenia zákona, ktoré by mali mať za následok zrušenie napadnutého rozhodnutia.

Proti rozsudku krajského súdu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca a navrhol, aby najvyšší súd podľa § 220 OSP zmenil napadnutý rozsudok. Uviedol, že nemá pochyb o tom, že aj keď bol odsúdený zaplatením peňažného trestu, hľadí sa na neho tak, akoby nebol odsúdený. Podľa žalobcu v čase rozhodovania žalovaného už takáto skutočnosť nemohla byť dôvodom pre vyčiarknutie zo zoznamu advokátskych koncipientov. Ak rozhodovalo Predsedníctvo SAK, tak nebolo dôvodné postupovať podľa § 7 ods. 1 písm. d) zákona o advokácii, pretože na okolnosť žalobcovho odsúdenia nebolo možné prihliadať týmto orgánom. Žalobca v odvolaní uviedol, že v dikcii zákona z pohľadu gramatického výkladu tu absentuje tá skutočnosť, že tak možno urobiť aj napriek tomu, keď nastali účinky zahľadania odsúdenia. Ďalej odkázal na zákon o štátnej službe profesionálnych vojakov ozbrojených síl č. 346/2005 Z. z., kde sa za bezúhonného považuje občan, ktorý bol právoplatne odsúdený za trestný čin, ak sa na neho nehľadí akoby nebol odsúdený. Aj keď sa na občana hľadí akoby nebol odsúdený, nepovažuje sa na účely tohto zákona za bezúhonného, ak bol právoplatne odsúdený za prečin, ktorý je úmyselným trestným činom, alebo za zločin. Žalobca v odvolaní vyčíslil trovy právneho zastúpenia. Nestotožniac sa s rozhodnutím krajského súdu žalobca doplnil odvolanie na otázku „či možno v zmysle § 7 ods. 1 písm.

d) zák. č. 586/2003 Z. z. zo dňa 4.12.2003 v platnom znení považovať len skutočnosť, že toto ustanovenie v znení, kto bol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin za dostatočné pre vyčiarknutie advokátskeho koncipienta zo zoznamu advokátskych koncipientov, ak v znení zákona nie je upravené vo vzťahu k bezúhonnosti, že aj keď sa na advokátskeho koncipienta hľadá akoby nebol odsúdený, nepovažuje sa na účely tohto zákona za bezúhonného, ak bol právoplatne odsúdený za prečin, ktorý je úmyselným trestným činom alebo za zločin." Žalobca vidí podstatný rozdiel medzi zapísaním advokáta do zoznamu advokátov a vyčiarknutím advokátskeho koncipienta podľa podmienok § 7 ods.1 písm. d) zákona o advokácii.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu písomne nevyjadril.

Dňom 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok upravujúci v zmysle § 1 písm. a) právomoc a príslušnosť správneho súdu konajúceho a rozhodujúceho v správnom súdnictve, a v zmysle § 1 písm. b) konanie a postup správneho súdu, účastníkov konania a ďalších osôb v správnom súdnictve.

Podľa § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku odvolacie konanie podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov. V súlade s uvedenými prechodnými ustanoveniami najvyšší súd v danej veci postupoval podľa doterajšieho predpisu, Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len OSP).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania rozsudkom, ktorý verejne vyhlásil (§ 156 ods. 1, § 250ja ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku). Termín verejného vyhlásenia rozsudku bol oznámený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu, ako aj internetovej stránke najvyššieho súdu.

Z obsahu predloženého administratívneho spisu, ako aj z výsledkov doterajšieho priebehu konania najvyšší súd zistil, že Predsedníctvo Slovenskej advokátskej komory rozhodlo o vyčiarknutí žalobcu zo zoznamu advokátskych koncipientov, podľa § 7 ods. 1 písm. d) zákona o advokácii, pretože sa dopustil úmyselného trestného činu, ktorý aj s prihliadnutím na okolnosti, za akých bol spáchaný spochybňuje, že bude v budúcnosti čestne a svedomito plniť povinnosti advokáta.

Podľa § 62 ods. 1 zákona o advokácii komora zapíše do zoznamu advokátskych koncipientov na návrh advokáta, verejnej obchodnej spoločnosti, komanditnej spoločnosti, spoločnosti s ručením obmedzeným, usadeného euroadvokáta alebo organizačnej zložky zahraničného združenia, ktorí sú zapísaní v príslušnom zozname vedenom komorou najmenej tri roky do 15 dní toho, kto

a) je plne spôsobilý na právne úkony,

b) získal vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v študijnom odbore právo na právnickej fakulte vysokej školy v Slovenskej republike 4) alebo má uznaný doklad o právnickom vzdelaní druhého stupňa vydaný zahraničnou vysokou školou; od absolventa zahraničnej vysokej školy môže predsedníctvo komory požadovať, aby preukázal pred skúšobným senátom komory, že je schopný aplikovať právny poriadok Slovenskej republiky; ak žiadateľ získal vysokoškolské vzdelanie najprv v prvom stupni a následne v druhom stupni, vyžaduje sa, aby v oboch stupňoch získal vzdelanie v odbore právo; podrobnosti o preukazovaní schopnosti aplikovať právny poriadok Slovenskej republiky určí predpis komory,

c) je bezúhonný a spoľahlivý,

d) je v pracovnom pomere s advokátom, verejnou obchodnou spoločnosťou, komanditnou spoločnosťou alebo so spoločnosťou s ručením obmedzeným, pričom nie je súčasne v pracovnom pomere alebo obdobnom pracovnoprávnom vzťahu s iným zamestnávateľom okrem pedagogickej, publikačnej, literárnej, vedeckej alebo umeleckej činnosti alebo činnosti, ktorá nie je v rozpore s povahou a etickými princípmi výkonu praxe advokátskeho koncipienta; o rozpore pracovného pomeru alebo obdobného pracovného vzťahu s povahou a etickými princípmi výkonu praxe advokátskeho koncipienta

rozhoduje komora.

Podľa § 3 ods. 3 zákona o advokácii za bezúhonného sa na účely tohto zákona nepovažuje ten, kto bol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin, a ak ide o obzvlášť závažný zločin, trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa, trestný čin prijímania úplatku, trestný čin podplácania a trestný čin nepriamej korupcie, ani ten, komu bolo odsúdenie za takýto trestný čin zahladené alebo na ktorého sa hľadí, ako kedy nebol za takýto trestný čin odsúdený podľa osobitného predpisu.

Podľa § 3 ods. 4 zákona o advokácii spoľahlivý na účely tohto zákona nie je ten, u koho je preukázateľne spochybnené, že bude čestne a svedomito plniť povinnosti advokáta.

Podľa § 3 ods. 5 zákona o advokácii bezúhonnosť sa preukazuje odpisom registra trestov nie starším ako tri mesiace.

Podľa § 7 ods. 1 písm. d) Zákona o advokácii, komora vyčiarkne zo zoznamu advokátov, kto bol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin.

Podľa § 63 ods. 2 zákona o advokácii, ustanovenie §§ 7,8,10 a 28 platia primerane aj pre advokátskeho koncipienta.

Prečin krádeže je podľa § 212 ods. 2 písm. f) Trestného zákona klasifikovaný ako úmyselný trestný čin.

Najvyšší súd má za to, že žalobca bol rozsudkom Okresného súdu Lučenec sp. zn. 22T/141/2013-174 uznaný za vinného pre prečin krádeže podľa § 219 ods. 1 Trestného zákona, pretože dňa 10.10.2012 v dobe okolo 9.30 hod., v Z. vo vchode bytového domu na I. č. XX najprv fyzicky napadol J.P., a to tak, že ho udral zovretou päťou pravej ruky do oblasti úst a následne mu odcudzil na podlahe položený kufor s vrtáčkou značky Makita v hodnote 250,- eur, s ktorým vybehol von z vchodu a ukryl na neznámom mieste, následne sa vrátil späť a odcudzil aj druhý kufor s akumulátorovou vrtáčkou v hodnote 239,90 eur, s ktorým vybehol von z vchodu a tento ukryl za neďalekým plotom, čím spôsobil J.P. škodu v celkovej výške 489,90 eur, teda prisvojil si cudziu vec, tým, že sa jej zmocnil a spôsobil tak malú škodu, čím spáchal prečin krádeže podľa § 212 ods. 1 Trestného zákona, za čo mu bol uložený peňažný trest vo výške 500,- eur s povinnosťou nahradiť poškodenému škodu vo výške 250,- eur a na bolestnom a sťažení spoločenského uplatnenia sumu 236,- eur.

Najvyšší súd nezistil rozpory v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu a jeho záverov s obsahom administratívneho spisu, ktorým bolo preukázané, že žalobca bol rozhodnutiami súdov právoplatne odsúdený za prečin krádeže.

Najvyšší súd považuje za potrebné uviesť, že výkon advokátskeho povolania nie je právne nárokovateľný a je teda legitímne, aby podmienky prístupu k tomuto povolaniu určil štát vo forme zákona (zákon č. 586/2003 Z. z.). Vzhľadom na postavenie budúceho advokáta v právnom systéme Slovenskej republiky je kladená prísna požiadavka nielen na odbornosť zisťovanú skúškou v zmysle zákona, ale aj požiadavka určitých osobnostných a morálnych vlastností. Zodpovedá tomu aj požiadavka preukazovania bezúhonnosti na základe odpisu a nie výpisu z registra trestov, kedy má komora možnosť a povinnosť brať na zreteľ aj zahladené odsúdenia a to vo fáze uchádzania sa o zápis do zoznamu advokátskych koncipientov. Žalobca vo svojej minulosti vykázal také správanie, ktoré preukázateľne spochybnilo, že bude čestne a svedomito plniť povinnosti advokátskeho koncipienta a neskôr advokáta. Trestnoprávne a administratívnoprávne následky nesú so sebou istú spoločenskú sankciu vo forme diskvalifikácie z výkonu povolania vyžadujúcich vyššiu úroveň. Najvyšší súd považuje za potrebné zdôrazniť, že v čase spáchania prečinu krádeže bol žalobca zapísaný v zozname advokátskych koncipientov a preto mal vedomosť o svojom konaní, ktoré vykazovalo známky trestnosti. Slovenská advokátska komora nemá povinnosť bližšie preskúmať, či dôvod vyčiarknutia zo zoznamu advokátskych koncipientov (za úmyselný trestný čin) bol alebo nebol zahladený. Zákon striktnie stanovuje, že komora vyčiarkne zo zoznamu advokátskych koncipientov toho, kto bol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin, za čo

bol v danom prípade žalobca odsúdený.

Najvyšší súd preto nemohol prijať záver, že je na žalobcu možné hľadiť ako na osobu bezúhonnú, ktorá je v budúcnosti oprávnená vykonávať advokátsku činnosť. Posudzovanie bezúhonnosti advokátov a advokátskych koncipientov sa neobmedzuje len na negatívny výpis z registra trestov, ale vyžaduje sa aj negatívny odpis z registra trestov. Nesplnenie tejto podmienky spochybňuje čestné a svedomité plnenie si povinností budúceho advokáta. Nesmú vzniknúť žiadne pochybnosti o tom, či v budúcnosti bude táto osoba schopná dodržiavať pravidlá požadované pri výkone koncipientskej praxe a následne pri výkone advokácie.

Inštitút zahľadania odsúdenia nie je dôvodom zániku trestnosti ani dôvodom zániku trestu, predstavuje len možnosť, aby sa po splnení zákonných podmienok mohli odstrániť nepriaznivé dôsledky trestu. Žalobca svojím protiprávnym úmyselným konaním sám vyvolal zákonnú prekážku, následkom ktorej pri posudzovaní danej veci najvyšší súd nemohol na žalobcu hľadiť ako na bezúhonnú osobu.

Uvedenými úvahami sa riadil Najvyšší súd Slovenskej republiky, keď rozsudok krajského súdu vecne správny a v súlade so zákonom podľa § 250ja ods. 3 veta druhá OSP v spojení s § 219 ods. 1 a 2 OSP potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 250k ods. 1 a § 246c ods.1 veta prvá OSP tak, že účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko žalobca nebol v konaní úspešný a žalovanému zákonný nárok na náhradu trov nevznikol.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.